

ابطال معاینه فنی

معاون عملیات پلیس راهور تهران بزرگ از ابطال برگه معاینه فنی خودروهایی که شرایط معاینه فنی را از دست داده‌اند، خبر داد. به گزارش سایت شهر، احسان مومنی با بیان اینکه اعمال قانون معاینه فنی توسط دوربین‌ها انجام می‌شود، گفت: «پلیس راهور، برگه معاینه فنی خودروهایی که شرایط معاینه فنی را از دست داده‌اند-مثلاً دود می‌کنند- باطل می‌کند.» او با بیان اینکه طرح مقابله با پوشش پلاک ادامه دارد، گفت: «عوامل پلیس راهور در ورودی محدوده کاهش آلودگی هوا، حضور دارند و با تخلف پوشش پلاک، برخورد می‌کنند. متخلفان پوشش پلاک، در کلاس آموزشی شرکت می‌کنند؛ در غیر این صورت روی پلاک وسیله نقلیه منع خدمات ثبت و به مراجع قضایی ارجاع داده می‌شود.»

پسران؛ ۵۲ درصد متولدین امسال

سازمان ثبت احوال کشور اعلام کرد: «در ۹ ماهه امسال، از کل نوزادان متولدشده، ۵۱/۸ درصد نوزادان پسر و ۴۸/۲ درصد آنها دختر بودند.» با استناد به آمار مرکز رصد جمعیت کشور، در ۹ ماهه امسال نسبت متولدین پسر و دختر به ترتیب ۵۱/۸ درصد و ۴۸/۲ درصد بوده است. براساس این گزارش، نسبت تولد پسران به دختران، در ۹ ماهه سال جاری ۱۰۷/۶ بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۰/۶ بیشتر بوده است. ثبت احوال در این گزارش اعلام کرده که در دنیا در بدو تولد، تعداد موالید پسر از تعداد موالید دختر، بیشتر است. این نسبت در سال‌های بعد به علت مرگ زیاد جنس مذکر، به تدریج کاهش می‌یابد تا اینکه در حدود ۲۵-۲۰ سالگی متعادل می‌شود و به ۱۰۰ می‌رسد. همچنین در جمعیت‌شناسی رقم ۱۰۳ تا ۱۰۷ را رقم طبیعی و قابل قبول نسبت جنسی، در بدو تولد می‌دانند. نسبت جنسی بدو تولد در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، برابر با ۱۰۷/۶ (و در مدت مشابه سال قبل برابر با ۱۰۷ بوده است.

ادامه سر مقاله

پس از انتخابات ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰ انتظار می‌رفت که با یکدست شدن حکومت، بتوان مواجهه بهتری با مشکلات و بحران‌ها داشت، ولی این هدف محقق نشد؛ زیرا از یک سو تعارضات داخلی دولت و حکومتی که یکدست گردیده بود، نت‌نت‌ها حل نشد بلکه به تعبیری تشدید شد. همچنین در رویکرد مدیریتی امور، ارزش‌های عقلانی و منطقی، کم‌رنگ‌تر گردید و از این جهت امیدواری به حل بحران‌هایی همچون کووید ۱۹ و حتی محدودتر از آن را کم کرده است.

واقعیت این است که کشورهای پیشرفته هنگامی که با چنین مسائلی مواجه می‌شوند پس از عبور بحران، کمیته‌ای مستقل را برای تهیه یک گزارش ملی از «الف» تا «ی» این ماجرا تعیین می‌کنند تا معلوم شود ناتوانی‌های نظام اداری و مدیریتی و حتی اجتماعی در مواجهه با این بحران چه نقاط ضعف و قوتی داشته است و چه درس‌هایی از آن گرفته می‌شود تا در ادامه دچار مشکلات مشابه نشوند. متأسفانه ما علاقه‌ای به تشکیل چنین کمیته‌هایی نداریم چراکه نمی‌خواهیم یا نمی‌توانیم نتایج راهبردی و سیاستی آنها را بپذیریم. به همین علت نیز تاکنون هیچ اقدامی در این زمینه نشده و کرونا و تجربیات مثبت و منفی آن مدون و مستندسازی نشده است؛ گویی که کرونا پدیده‌ای مربوط به یک قرن پیش بوده و هیچ خاطره‌ای از آن نداریم. در واقع قدرت فراموشی ما بسیار زیاد است و تا هنگامی که دچار مشکل فراموشی هستیم، هیچ گامی به پیش نخواهیم برداشت.

عکس: آرش خاوشی / هم‌میهن

سمناریوی اشتهب‌س‌اه

هم‌میهن در گزارشی تحلیلی، سیاست‌های مقابله با کووید ۱۹ در ایران، سرانجام تولید واکسن، پروتکل‌های درمانی، مرگ و میرها و کم‌کاری در ۴۷ ماه گذشته را بررسی کرد

مریم جعفری

خبرنگار اجتماعی

درست ۴ سال از طلسم جهان با کووید ۱۹ می‌گذرد؛ ۲۳ ژانویه ۲۰۱۹، همان روزی که چین در خانه‌های ووهان را به روی مردمش بست. چند روز بیشتر نگذشت که ووهان چین به شهر ارواح تبدیل شد؛ درست شبیه فیلم‌های ترسناک هالیوود که البته هیچ بازیگر سرشناسی نداشت. کارگردان ترسناک دنیای قرنطینه ووهان، همان دشمن میکروسکوپی بود که می‌گفتند داستان‌ش را از یک بازار شلوغ غذاهای دریایی در ووهان آغاز کرد؛ جایی که ویروس از حیوان به انسان منتقل شد و جهش کرد تا زنجیره‌ای از رویدادهای عجیب و غریب یک بیماری مرگبار را در جهان برزند. کروناویروس جدید که بعدها SARS-CoV-۲ نام گرفت، در کمتر از ۴۰ روز به یک بیماری همه‌گیر جهانی بدل شد که تاب‌آوری بشر را آزمایش کند و توانمندی علمی جهان را هدف بگیرد. هرچند خسارت‌های ویرانگرش در نهایت به دیوار پیشرفت‌های پزشکی خورد، اما تحولات عجیبی را در جوامع مختلف ثبت کرد. از زمان شیوع تاکنون ویروس کرونا با هر جهش، سویه‌های جدیدی رونمایی کرده و جان نزدیک به ۷ میلیون نفر از مردم جهان را گرفته و بیش از ۷۰۲ میلیون نفر هم ابتلا به آن را تجربه کردند. از این تعداد سهم ایران از ابتلا، بیش از ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر و سهم مرگ هم نزدیک به ۱۵۰ هزار نفر است. البته چند روز پیش علی‌اکبر حقدوست، رئیس کمیته اپیدمیولوژی ستاد ملی مقابله با کرونا در دولت دوازدهم، در گفت‌وگو با «اعتماد» اعلام کرد، آمار فوتی‌های کرونا در کشور ۱/۹ برابر گزارش رسمی دولت بوده است. نتایج پژوهش محققان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل هم نشان می‌دهد که در مقابل آمار رسمی دولت از مرگ‌های کرونایی در فاصله بهمن‌ماه ۱۳۹۸ تا بهمن‌ماه ۱۴۰۱، که عدد ۱۳۶۱۶۶ نفر بوده، شمار تخمینی مرگ‌ها بر اثر ابتلا به کرونا در کشور در این بازه زمانی ۲۴۰۳۹۰ مورد است، درحالی‌که بسیاری از کارشناسان حوزه سلامت معتقدند، اگر اقدامات مدیریتی و درمانی مطابق با پروتکل‌های جهانی انجام می‌شد یا در خرید واکسن‌ها تعلل صورت نمی‌گرفت، آمار مرگ‌های کرونایی در کشور این میزان افزایش پیدا نمی‌کرد.

آتش بیماری در ایران

اعلام رسمی اولین مورد ابتلا به کرونا در ایران، اوایل اسفندماه ۱۳۹۸ بود؛ در روزهایی شبیه به حالا، در حوالی انتخابات مجلس. شهر قم کانون شیوع کرونا عنوان شد و وزارت بهداشت اعلام کرد این شهر باید در قرنطینه قرار بگیرد تا همه کشور درگیر این ویروس نشود، اما برخی نهادها با قرنطینه‌شدن قم مخالفت کردند.

تبدیل شدن قم به کانون کرونا، زمانی بیشتر مورد توجه قرار گرفت که ترکیه مرزهای خود را به روی ایران بست و فخرالدین کوجا، وزیر بهداشت ترکیه، خواستار قرنطینه‌شدن شهر قم شد. او همان زمان اعلام کرد که اگر ایران، قم را قرنطینه می‌کرد، نیازی به بستن مرزها نبود؛ تعللی که البته هم‌زمان با آغاز سفرهای نوروزی منجر به تسریع شیوع بیماری به سایر مناطق کشور شد. همان زمان علیرضا رئیسی، معاون وقت وزیر بهداشت، به این موضوع اذعان کرد و گفت: «حدود ۴۰ درصد افراد در تهران به توصیه‌ها گوش نکردند و به سفر رفتند.»

دومینوی کرونادر جهان

کووید ۱۹، از مرزها عبور کرد تا کل جهان، ترازوی قرنطینه‌شدن ووهان ۱۱ میلیون نفری را تجربه کند؛ تجربه‌ای که در همان روزهای اول، با ابتلای هزاران نفر و مرگ صدها نفر دیگر همراه شد، اما پیش از قرنطینه شهر، مسافرانی از این شهر راهی دیگر نقاط دنیا شدند تا عامل انتقال ویروس به کشورهای دیگر شوند. کشورهایی که برای شیوع یک پاندمی جهانی آماده نبودند، به دلیل کمبود منابع پزشکی نبود در مان‌های مؤثر به سرعت با آمار ابتلا و مرگ‌های بالا مواجه شدند. بسیاری از متخصصان آن‌زمان فقدان یک واکنش جهانی یکپارچه نسبت به شرایط شیوع کرونا در چین را عامل شیوع یک پاندمی جدید می‌دانستند؛ موضوعی که منجر به از دست‌دادن غم‌انگیز زمان گران‌بها برای مواجهه با این ویروس مرگبار شد؛ چراکه بسیاری از کشورها به دلیل اینکه مرزهای خود را به‌موقع نبستند، ویروس با قدرت بالا در کشورها سر درآورد. این وضعیت را مسعود یونسینان تشریح می‌کند که در بحران پاندمی چند سمت مهم را برعهده داشت؛ از زیاست کمیته راهبری مطالعات واکسیناسیون وزارت بهداشت تا دبیری کمیته اپیدمیولوژی و پژوهش کمیته علمی کشوری مقابله با کووید ۱۹. او در توضیح بیشتر به هم‌میهن می‌گوید: «اکنون در موقعیتی قرار داریم که به گذشته نگاه می‌کنیم و می‌گوییم اگر کار دیگری می‌کردیم، درست‌تر بود. مخالفان در ۲۰۲۳ میلادی درباره وضعیت ۲۰۱۹ اظهار نظر می‌کنند، درحالی‌که باید در همان شرایطی که قرار داشتیم، تصمیم‌درستی گرفته می‌شد. سالانه چندین عامل بیماری‌زای جدید شناسایی می‌شوند که با قوه می‌توانند خطرناک باشند اما سازمان جهانی بهداشت، نسبت به آنها هشدار نمی‌دهد. اگر قرار باشد با هر عامل بیماری‌زای جدیدی که وارد هر منطقه از دنیا می‌شود، سازمان جهانی بهداشت اعلام پاندمی کند، تجارت‌ها و تدهای بین‌المللی دچار اختلال می‌شوند چون کشورها، مرزهای‌شان را می‌بندند؛ وضعیتی که به‌شدت برای اقتصاد جوامع آسیب‌زاست.» به گفته او، در ایران برخی مسئولان از عنوان سازمان صهیونیستی برای سازمان بهداشت جهانی استفاده می‌کنند. این نگاه و مخلوط‌شدن نگاه علمی با قضاوت‌های سیاسی، منجر به پیچیده‌شدن شرایط می‌شود. رئیس جمهوری وقت آمریکا، مشخصاً یکی از این افراد بود که با غرض‌روری در آن‌زمان اعلام کرد، سازمان جهانی بهداشت در اعلام پاندمی تأخیر داشته است. او می‌خواست شکست خودش در مدیریت بیماری را توجیه کند و به این ادعاهای زد که یکی از پرطرفدارترین ادعای مطرح‌شده در این باره بود.

نمره مردودی

متولیان نظام سلامت طی یکی، دو سال اخیر شعارهای متعددی از موفقیت و مدیریت خوب کرونا در کشور سر داده‌اند. سعید نمکی، وزیر سابق بهداشت، ایران را پیش‌تاز مدیریت کرونا در جهان معرفی می‌کرد و بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت در دولت سیزدهم هم بارها تأکید کرد که ایران با وجود تحریم‌ها از موفق‌ترین کشورها در پیشگیری

و درمان کرونا بوده است. این درحالی‌است که بسیاری از کارشناسان معتقدند، تصمیمات گرفته‌شده برای مدیریت بیماری در ایران، شفاف نبود و نمره خوبی نمی‌توان به آن داد. یونسینان هم به این موضوع اشاره می‌کند و می‌گوید، در آن دوره، مدیریت کرونا به دلیل نبود فرماندهی واحد، با چالش مواجه شد؛ «آن زمان وزارت آموزش و پرورش رأساً تصمیم می‌گرفت که مدارس برقرار باشند و وزارت بهداشت تصمیم می‌گرفت که تعطیلی اعلام شود. حتی تشکیل ستاد کرونا هم م‌عثر نبود، چراکه پیش از آن چندین نهاد بودند که می‌توانستند عهده‌دار همین نقش باشند از جمله شورایی عالی سلامت و امنیت که رئیس آن، رئیس جمهوری است و بسیاری از وزرای کشور هم در آن حضور دارند، یا ستاد بحران و ستاد پدافند غیرعامل. اما یک ستاد دیگر به‌نام کرونا تشکیل شد که تا مدت‌ها رئیس جمهوری هم در آن شرکت نمی‌کرد و این بزرگترین اشتباه بود. چطور می‌توان انتظار داشت که در چنین ستادی، یک وزیر از وزیر دیگر تمکین کند؟» او ادامه می‌دهد: «اما در آن دوره، فقدان مدیریت واحد و تأثیرگذار داشتیم، به‌مانند که فرهنگستان‌ها هم ساز خودشان را می‌زدند و بسیاری از افراد دلسور به‌نوعی ایفای نقش می‌کردند. ستاد ملی کرونا هم نقش مؤثری نداشت، چراکه درون ستاد، تعامل کافی وجود نداشت. مشکل اینجاست که ما آن زمان با وضعیتی مواجه بودیم که دانش آموزان مدرسه می‌رفتند و باید از مسئول مدرسه سوال می‌کردند که کلاس‌شان برگزار می‌شود یا خیر! اما مسئول مدرسه با چه اطلاعات و براساس چه ضوابطی باید به این سوال پاسخ می‌داد؟» او می‌گوید، یکی از نقاط ضعف دیگر در پاندمی کرونا که باعث‌شد نمره مردودی به ایران داده شود، نبود تعامل بود: «حتی تعارض منافع هم در این دوران به‌درستی مدیریت نشد. بسیاری از تصمیم‌گیرندگان دوره کرونا، صاحبان سهام شرکت‌های تولیدکننده یا واردکننده دارو و تجهیزات پزشکی بودند. البته ذات چنین وضعیتی به‌معنی فساد نیست اما مصداق تعارض منافع است. نباید این افراد در تصمیم‌گیری‌ها نقش ایفا می‌کردند. نبود مدیریت درست تعارض منافع منجر شد تا شفافیتی در این حوزه وجود نداشته باشد.» به‌گفته یونسینان، این وضعیت باعث شد که تصمیمات، پشت درهای بسته گرفته شود و شفاف‌سازی وجود نداشته باشد.

اختراع چرخ از نو

«بر خلاف مسئولان وقت که نمره قبولی به خودشان می‌دهند اما به‌نظر من، این نمره قبولی قابل قبول نیست و باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که حداقل در پاندمی بعدی، این اشتباهات تکرار نشود.» این آخرین نکته‌ای است که یونسینان به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: «اما این ظرفیت را داشتیم که تصمیمات بهتری بگیریم و نیاز هم نبود که چرخ را از نو اختراع کنیم. همان زمان سازمان جهانی بهداشت دستورالعمل‌های زیادی ارائه می‌کرد که در مؤسسه علمی تحقیقات سلامت. که یکی از نهادهای دانشگاه علوم پزشکی تهران و وابسته به وزارت بهداشت بود. ترجمه و به‌سرعت در اختیار مسئولان مختلف قرار می‌گرفت، اما این اطلاعات به دست همه می‌رسید؛ به‌جز کسی که تصمیم‌گیرنده باشد. ما همان زمان درباره اینکه مدارس بسته شود یا خیر، مستندات ترجمه‌شده از سازمان جهانی بهداشت، یونسینف و صلیب سرخ را ارائه کردیم و مبنی بر این بود که مدارس باید آخرین جایی باشند که در این شرایط تعطیل شوند.» او ادامه می‌دهد: «حتی یک‌نفر از مسئولان پیدا نشد که به ما بگویند، این مزخرفات چیست که ترجمه کرده‌اید؟ تا ما از خودمان دفاع کنیم. آیا از این نهادهای بین‌المللی، مرجعی مهم‌تر و قابل قبول‌تر بود که به توصیه‌های آنها استناد کنیم؟ در دستورالعمل‌های ابلاغی در کشور هیچ استنادی به این توصیه‌ها و پروتکل‌های جهانی نداشتیم.»

مسابقه واکسن‌سازی

امید به رهایی از کرونا با کشف واکسن‌ها قوت گرفت. سرعت